

BIBLIJSKO - MOLITVENE ZAJEDNICE

SVETI PETAR I PAVAO

Sljedeće kateheze

OBRAĐIVAT ĆE

ČOVJEKA

ČOVJEK U SUVREMENOM SVIJETU

NEKA PITANJA, TEŽNJE I NESKLADA DANAŠNJEGA ČOVJEKA

Čovjek - ORIGINAL ILI KOPIJA

Čovjek i grijeh: **DOBAR DAN TUGO!**

Zaključimo

Ono što Biblija želi poručiti jest jedinstveno dostojanstvo ljudske osobe. To je dostojanstvo vlastitost svakoga ljudskog bića bez obzira na rasu, narodnost, kulturu ili ekonomski potencijal. Čovjekova vrijednost svakom je čovjeku imanentna upravo jer je ljudsko biće i ne dolazi mu niti od ljudi, niti od stvari, a niti od bilo koje okolnosti. **To je poziv svima da u svakom čovjeku gledamo i prepoznamo sliku Božju, Božje lice i shvatimo da je svaki čovjek epifanija (objava) božanske iskre.**

Čovjek i grijeh: DOBAR DAN TUGO!

Ma, gdje je tebi izvor, pita se čovjek.

Što nam govori naše svakidašnje ljudsko iskustvo. Ono daje svjedočanstvo da **i u nama, a i u svijetu djeluje zlo**. Čovjek je često razapet između onoga što jasno vidi **da bi trebao činiti i svoje vlastite prakse koja nije u skladu s njegovim spoznajama, odnosno vlastitom savješću**. Dnevno se susrećemo i sa zlom drugih. Elektronski mediji, televizija i šuma negativnih informacija koje govore o nasiljima, o gaženju ljudskog dostojanstva i slobode, o rasizmu, mržnji, ratu.... Nekada je zlo drugih i naše vlastito iskustvo, jer ga sami doživljavamo kao nepravdu, nepoštenje, laž, podlost, pokvarenost....

Temeljno pitanje koje se rađa jest: Što je to u čovjeku, što je to s čovjekom, što je to u svijetu, što je to sa svijetom, odakle ta trajna napetost i borba između dobra i zla? Odakle izvor svih nedaća? Kao da je čitavo čovječanstvo zaglibilo i iz se gliba ne može izvući.

Gdje je izvor?

Različiti su odgovori na to pitanje. **Jedni** gledaju izvor nedaća u nedostatku spoznaje, stupnju svijesti pojedinih ljudi. **Drugi** u neravnopravnoj podjeli zemaljskih dobara ili sredstava za proizvodnju. Činjenica je: da je čovjek izgubljen i da ga ta izgubljenost svaki dan lupa po glavi.

Gdje je izvor toga i što bi trebalo promijeniti? Za nas kršćane koji ovaj svijet promatramo vjernički, tj. prosvijetljeni Božjom riječju, **temeljno je čovjekovo otuđene ili izgubljenost grijeh, a svaki grijeh je čovjekovo okretanje od Boga, a time i čovjeka.** Po Bibliji, to se dogodilo u samom početku ljudske povijesti.

„Zmija bijaše lukavija od sve zvjeradi što je stvori Jahve, Bog. Ona reče ženi: „Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?“ Žena odgovori zmiji: „ Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti. Samo za plod što je nasred vrta rekao je Bog: Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete!“ Nato će zmija ženi. „**Ne, nećete umrijeti! Nego, zna Bog: onog dana kad budete s njega jeli otvorit će vam se oči i vi ćete biti kao bogovi, koji razlučuju dobro i zlo.**“ Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegova i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s njom, pa je i on jeo. Tada se obadvoma otvore oči, i upoznaju da su goli. Spletu smokova lišća i naprave sebi pregače **(Post 3, 1-7).**

Otuđenje

Čovjek se u svojoj slobodi, koju je primio kao najljepši dar, odlučuje da odbaci Božje vrednovanje i **da počne živjeti po svojem**. On se želi izjednačiti s Bogom postavljajući sebe samoga vrhovnom normom svojega djelovanja. Grijeh je, znači, postavljanja stvorenja umjesto Stvoritelja na prvo mjesto. Tako grijeh promatra i apostol Pavao: „... oni što su Istinu – Boga zamijenili lažju častili su i štovali stvorenje umjesto Stvoritelja, koji je blagoslovljen u vjekove. Amen“ **(Rim 1,25)**.

Svatko na kraju plati cijenu svog grijeha. Nekomu podnesu račun za života, a nekomu kad umre. Ali svatko na kraju plati cijenu i grijeha, a i svojih dobrih djela.

Svoj smisao i cilj čovjek više ne želi tražiti u Bogu, već u sebi samome.

Remeti svoju osnovnu ravnotežu, to je ravnoteža stvorenje-Stvoritelj, i **počinje služiti sebi samome, stvorenjima**. Čovjek na taj način **prekida svoje zajedništvo s Bogom**, odlazi od njega i izabire vlastitu orijentaciju svoga života. **On, čovjek, počinje određivati što je dobro, a što zlo! Čovjek se, znači, otuđuje od Boga!** I to njegovo otuđenje postaje temeljem svih drugih njegovih otuđenja, kako u odnosu na sebe, tako i u odnosu na druge ljude i samu prirodu. **To otuđenje čovjeka sapinje i čini ovu našu povijest trajnim iskustvom grijeha.** Božja nam riječ nedvojbeno svjedoči da je temeljno čovjekovo otuđenje grijeh, tj. njegovo otuđenje od Boga.

DRUŠTVENA KORNIKA

U KAKVOM SVIJETU ŽIVIMO?

Izvor grijeha je u čovjekovom izboru

Grieh ima svoj izvor u čovjekovu izboru, **to je uvijek plod čovjekova opredjeljenja**. Stvoren kao slobodan, čovjek se u toj slobodi može okretati prema različitim vrijednostima i sam postavljati ljestvicu svojega vrednovanja. **On je pozvan da svojega Stvoritelja uvijek stavlja na prvo mjesto, da ga ljubi, hvali i blagoslivlja, da njegova volje bude prva čovjekova vrijednost**. Ali na to je pozvan u slobodi, da to bude njegovo slobodno opredjeljenje. Vidimo stoga da je izvorište grijeha, **mjesto gdje se on začinje, čovjekovo srce, onaj najnutarniji dio njegova bića koji nosi njegovu vlastitu osobnost**. I Isus, suprotstavljajući se ritualnoj ili zakonskoj koncepciji grijeha, govori o čovjekovu srcu **(Mt 15,19)**.

The image shows the cover of a book titled 'GRIJEH' (Sin) by J. K. Rowling. The cover is primarily yellow with a black border at the top and bottom. The title 'GRIJEH' is written in large, white, bold, sans-serif capital letters. Below the title, the author's name 'J. K. ROWLING' is visible in smaller white capital letters. At the bottom of the cover, the text 'ZA SLOBODU SI STVOREN' is written in white capital letters. On the right side of the cover, there is a vertical strip of a colorful, abstract pattern with red, blue, and green elements. The book is set against a black background.

GRIJEH

J. K. ROWLING
ZA SLOBODU SI
STVOREN

Grieh je osobni odnos

Iz toga vidimo da grijeh nije samo prekršaj neke neosobne norme, **već jet to sasvim osobni čovjekov čin, usmjeren prema Bogu kao odbijanje njegove volje.** Za grijeh čovjek mora poštivati osobni odnos prema Bogu, ali koji ima negativni predznak. **Proroci opisuju grijeh kao ostavljanje Boga koji je izvor života.** Čovjek ostavlja pravi izvor žive vode da bi se od sada napajao na prljavoj čatrnji ustajale vode **(Jer 2, 12-13).** A apostol Ivan u svojem evanđelju govori o grijehu kao o tami koju izabire čovjek napuštajući svjetlo svojega zajedništva s Bogom **(Iv 3,18).**

Crkva i grijeh

Danas se malo govori o grijehu. Riječ i pojam gotovo su nestali iz svakodnevnog govora. Stvorili smo neke nove suragate grijeha: **Rat i ubijanje, pa to je naš interes. Prisvojiti tuđe ne zasluženno, to je sposobnost snalaženja u biznisu.** Primiti mito i sudjelovati protupravnoj korupciji, to je kao nagrada što unapređuje znanost, kulturu, privredu, stranku kojoj pripada, državu koju je osnivao. **On ima moć dvaput, triput, pet puta se oženit, jer može svakoj novoj ponuditi 'jabuku'.** On čak više i ne gleda što je **dobro njegove djece, pa kako će onda čuvati dobro drugoga.** Kao da je čovjek izgubio kategoriju grijeha. Grijeh kao da postoji samo kod religioznih, a on to više i nije, iako sjedi u prvoj klupi i ide na pričest, kao da je bez grijeha. Grijeh je u Crkvi, nije grijeh u vjetroelektranama, u dosuđenoj nepravdi, krivoj istini....

Pojam grijeha i izraz grijeh za takve postoji samo u religiji, kod vjernih Božjem zakonu, a to je praktično do crkvene ograde. **Što to ima s nama? Ideološki bezbošci** su religiju i vjeru stalno trpali u privatnu stvar vjernika u strogo crkvene okvire. **Materijalistički bezbošci** pomognu podići ogradu i onda kažu: „pope, radi svoj posao, tvoje govoriti Misu“ Dakle izvan crkvene ograde grijeha nema, izvan prave vjerničke duše grijeha nema. **Što ti hoćeš? Hoćeš da te pojede noć..., ti si mi sitna riba, lako mi je do tebe doć...**

Dakle, za takve grijeha nema. A on je naša svakidašnjica. I to kako u svojoj pojavi, tako i u svojim posljedicama. Grijeh je čovjekova praksa, način njegova djelovanja, nešto što prati svakidašnjicu čovjekova života.

I premda ga tako ne imenujemo, on je tu. Stoga je pitanje koliko ga prepoznamo, indiciramo, računamo na njegovu prisutnost, protiv njega se borimo. **Stoga u poslanje Crkve spada i to da snagom Duha svjedoči svijetu grijeh kao prisutnost zla, kao čovjekovo okretanje od Boga.** Jer, grijeh nije neka religiozna teorija, već uvijek ima praktičnu dimenziju. On je uvijek smješten u konkretan čovjekov život i njegovu praksu. **Zato bi bila velika zabluda smjestiti ga u neko „sakralno područje“.**

ZLO,
bol, patnja
...i Bog?

Ako već ne vidimo grijeh, vidimo njegove posljedice

Možda nam je iskustvo grijeha uočljivo po njegovim posljedicama. One su mnogostruke, jer poremećen je temeljni red čovjekove egzistencije. Narušena je čovjekova ravnoteža. Jasno da se to reflektira na sva područja. Kao što smo već prije spomenuli, sva čovjekova otuđenja imaju svoj izvor u temeljnom njegovom otuđenju, a to je ono od Stvoritelja. **Biblija nam opisuje grijeh prvog čovjeka kao nešto što se u svojim posljedicama reflektira na svu daljnju povijest, koja je postala povijest ratovanja, nasilja, ubijanja i najrazličitijih čovjekovih nastranosti.** Otišavši od Boga, čovjek je postao lutalac na ovoj zemlji i u svojoj praksi.

"Kazu da je
suza
najmanja
kap od
koje se
najvise
pokisne..."

Zašto?

Jer je po grijehu zakoračio u tamu, izgubio orijentaciju života. To onda rađa svim drugim otuđenjima. Tu je uzrok da je čovjek otuđen od sučovjeka (bližnjega) da ljudi više nisu braća, već često čovjek čovjeku vuk, ma šta vuk – vučina. Odakle tolika nepovjerenja među nama, odakle tolike borbe za prevlast, tko će koga učiniti ovisnim o sebi, zavladatai nad njim? **To sve djeluje grijeh u srcima ljudi.** Čovjeka otuđuje i njegov vlastiti rad, jer ga kroz njega drugi iskorištava, jer je po njemu uvjetovan, smatran često vrijednim samo onoliko koliko donosi koristi. **Ovo je uzrok demografskog grijeha i seobe naroda i u našem vlastitom narodu.**

Ljudsko srce
ne griješi kada
želi ljubav.
Griješi kad
misli da je
čovjek može u
potpunosti
dati

FULTON J. SHEEN

LJUDSKO
SRCE,
KOZMIČKO
SRCE

Otuđenje čovjeka događa se i na razini odnosa prema prirodi. On se više ne prepoznaje kao onaj kojemu je Stvoritelj povjerio prirodu da je još više oplemenjuje, da je čuva, da je koristi za svoje vlastito uzdignuće. U odnosu na prirodu čovjek se često ponaša da on sam uživa i gospodari bez ikakve ovisnosti. Jasno je da ga onda njegov vlastiti nered koji čini oko sebe tuče po glavi. **Sve se više čuje da ćemo se ugušiti u vlastitim otpacima, da svojim sebičnim iskorištavanjem (uništavanjem) prirode progresivno smanjujemo i šanse za vlastitu vrstu, tj. ljudski rod.**

Koliko ima tu grijeha, koliko nesvjesnosti i neodgovornosti. Gotovo svaki dan gledamo kako uginule ribe plivaju i rijekom i morem, gotovo svaki dan govori se o krizi pitke vode, a da ne govorimo što udišemo u našim gradovima, o posljedicama kiselih kiša i rose koja pada po našim usjevima, od nesavjesnog trovanja svega i svačega po raznim špricanjima, po ratnim eksplozivnim tvarima koje padaju po tisuću i više kilometara daleko od ratišta poput otrovne ili radioaktivne prašine. Osobito je kriza zdrave hrane.

Ako ga prepoznam (grijev), on mi stvara TUGU

Prepoznavanje grijeha u konkretnosti života, u pomanjkanju svakodnevne odgovornosti, to je ono što nam možda najviše nedostaje. Kao da vlada neko sljepilo u odnosu na komunitarni grijeh. Promatramo ga samo strogo individualistički. **Često ne gledamo koliko naši čini reflektiraju na druge u svojim daljnjim posljedicama ili koliko sudjelujemo u grijehu drugih podržavajući stanja koja su grešna, koja čovjeka još više udaljuju i od Boga i od čovjeka.** Jer, grijeh nikada ne pogađa samo pojedinca, već uvijek i drugoga i više njih. Kao da naše sakramentalne ispovijedi postaju prazne, neadekvatne stvarnosti života.

Kako se vratiti na put Istine, Života, Svjetla?

Koje su mogućnosti da čovjek opet u punini pronađe sebe i živi s drugima u punini svojega ljudskog dostojanstva? Kako što je čitava naša povijest iskustvo grijeha čovječanstva, tako je ona isto i iskustvo ljudske TUGE i muke i pokušaja da se vrati ISTINI, ŽIVOTU I SVJETLU.

Različiti ljudi i u različita vremena predlagana su različita rješenja. Sjetimo se samo sv. Augustina koji piše knjigu „De civitate Dei“, kao i mnogih drugih kršćanskih filozofa koji gledaju na svijet u svjetlu uspostave Božjeg kraljevstva.

Sjetimo se i onih ideologija koje su htjele praviti savršeno društvo na uštrb i Stvoritelja i čovjeka (komunizam – socijalizam, socialnacionalizam). Ovi pogotovo nisu pogađali u bit stvari, potpuno su zaobišli izvorište evanđeoske Istine. Samo je onaj pravi Put koji vodi do Boga. Samo je ona Istina pravo koja izlazi od Oca. Samo je onaj Život pravi koji izvire od Oca.

ČOVJEK I BOG
SUSRET NEBA I ZEMLJE

Resetiranje ili vraćanje čovjeka na put Istine, Života i Svjetla mora se dogoditi u onoj točki u kojoj se dogodilo otuđenje od Istine, Života i Svjetla, a to je najprije u njegovu odnosu prema **Bogu**. Jer, bez Boga niti priroda ima kakvu vrijednost, a niti sam čovjek. Čovjek će onoga trenutka prestati biti lutalac kad se opet svim svojim bićem i cijelim svojim životom okrene Bogu.

Zato su prve Isusove riječi upućene čovječanstvu: „Obratite se i vjerujte Evanđelju!“ (Mk 1,15), Učinite radikalni zaokret natrag prema Bogu koji vam dolazi u susret. Tada će se i sve ostalo promijeniti, tada će i svi ostali odnosi i prema ljudima i prema prirodi dobiti novu kvalitetu i sadržaj. **I drugoga puta do pravog razotudjenja čovjeka – nema.**

Sve je drugo parcijalno zahvaćanje u čovjeka, njegov život i njegovu sudbinu. Razotudjenje, resetiranje se mora dogoditi radikalno i cjelovito zahvatiti čovjeka.

OBRATITE SE I VJERUJTE EVANĐELJU!